

KAZALNIKI SPODBUD ZA DELO, SLOVENIJA

METODOLOŠKO POJASNILO

NAMEN RAZISKOVANJA
PРАВNA PODLAGA ZA RAZISKOVANJE
ENOTE OPAZOVANJA
ZAJETJE
ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV
DEFINICIJE
POJASNILA
OBJAVLJANJE REZULTATOV
REVIDIRANJE PODATKOV
DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA
PRIPRAVIL
ZADNJIČ OSVEŽENO

NAMEN RAZISKOVANJA

Letno statistično raziskovanje kazalnikov spodbud za delo prikazuje višino davčne obremenitve stroškov dela (kazalnik Davčna obremenitev stroškov dela), spremembo neto dohodkov pri prehodu iz brezposelnosti v zaposlenost (kazalnik Past brezposelnosti) in spremembe neto dohodkov pri prehodu na boljše plačano delovno mesto (kazalnik Past nizkih plač). Med stroške dela se ne upoštevajo celotni stroški dela, temveč le bruto plača, socialni prispevki delodajalca in davek na izplačano plačo.

Podatki z različnih vidikov prikazujejo davčno obremenitev na trgu dela v Sloveniji in omogočajo spremljanje vpliva morebitnih socialnih ali davčnih reform na tem področju. Metodologijo izračuna kazalnikov je postavil OECD, zato so kazalniki v večini primerov primerljivi s kazalniki, ki jih za nekatere države izračunava OECD, na podlagi podatkov davčno-socialnega sistema teh držav. Do razlik prihaja zaradi specifičnih lastnosti davčno-socialnega sistema v Sloveniji, in sicer pri izračunu nadomestila za najemnino OECD uporablja fiksno določen znesek, ki znaša 20 % bruto plače povprečne zaposlene osebe, medtem ko pri naših izračunih uporabljamo zakonsko določen znesek.

PРАВNA PODLAGA ZA RAZISKOVANJE

Zakon o državni statistiki (Uradni list Republike Slovenije, št. 45/95 in 9/01) in letni program statističnih raziskovanj.

ENOTE OPAZOVANJA

Enota opazovanja je povprečna zaposlena oseba, iz te pa izpeljani različni tipi družin, za katere se izračunavajo kazalniki. Na SURS kazalnika Davčne obremenitve stroškov dela in Pasti brezposelnosti izračunavamo samo za tip družine *samska zaposlena oseba brez otrok, ki prejema 67 % bruto plače povprečne zaposlene osebe*, pri kazalniku Past nizkih plač pa je dodan še tip družine *poročen par z dvema otrokoma, pri čemer je zaposlen le eden od partnerjev, ki prejema 33 % ali 67 % bruto plače povprečne zaposlene osebe*.

Pri izračunavanju kazalnikov se upošteva stanje na 1. julij referenčnega leta.

ZAJETJE

Pri izračunavanju kazalnikov se kot osnova uporablja podatek o povprečni bruto plači v RS v industriji in storitvah (področja dejavnosti B do N po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008; do leta 2008 od C do K po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2002) iz statističnega raziskovanja Mesečno poročilo o izplačanih plačah pri pravnih osebah, kjer so vključene zaposlene osebe s pogodbami o zaposlitvi (če delajo po pogodbah o delu ali avtorskih pogodbah, jih ne upoštevamo). Vključeni niso samostojni podjetniki posamezniki in pri njih zaposlene osebe, osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost, in kmetje. Upoštevane so vse zaposlene osebe, ne glede na to, ali delajo za določen ali nedoločen čas, polni delovni čas ali delovni čas, krajši od polnega.

ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Viri za davčno-socialni sistem so podatki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za finance, Finančne Uprave RS, Ministrstva za okolje in prostor in Zavoda RS za zaposlovanje. Vir podatkov o izplačanih plačah je Mesečno poročilo o izplačanih plačah pri pravnih osebah. Podatki se zbirajo iz obstoječih statističnih raziskovanj in s podatki omenjenih ministrstev in zavoda.

Za izračunavanje kazalnikov spodbud za delo so uporabljeni izključno obstoječi viri.

DEFINICIJE

Povprečna zaposlena oseba je definirana kot zaposlena oseba, ki je zaposlena v industriji in storitvah (področja dejavnosti B do N po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008).

Bruto plača je plača povprečne zaposlene osebe, to je povprečna bruto plača v industriji in storitvah (področja dejavnosti B do N po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008) iz statističnega raziskovanja Mesečno poročilo o izplačanih plačah pri pravnih osebah.

Pri **stroških dela** ne upoštevamo celotnih stroškov dela, temveč le bruto plačo, socialne prispevke delodajalca in davek na izplačano plačo (ukinjen s 1. 1. 2009).

Med **dejavnosti B-N** po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008 spadajo dejavnosti rudarstvo; predelovalne dejavnosti; oskrba z električno energijo, plinom in paro; oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja; gradbeništvo; trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil; promet in skladiščenje; gostinstvo; informacijske in komunikacijske dejavnosti; finančne in zavarovalniške dejavnosti; poslovanje z

nepremičninami; strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti; druge raznovrstne poslovne dejavnosti.

Kazalnik **Davčna obremenitev stroškov dela** prikazuje, kolikšna je davčna obremenitev stroškov dela oz. kolikšen del stroškov dela predstavljajo socialni prispevki in davki. Prikazuje kombiniran učinek davkov, prispevkov za socialno varnost in socialnih transferjev na stroške dela.

Davčna obremenitev stroškov dela (%) =

$$\left(\frac{\text{dohodnina} + \text{delojemalčevi soc. prisp.} + \text{delodajalčevi soc. prisp.} + \text{davek na izplačane plače}}{\text{bruto plača} + \text{delodajalčevi socialni prispevki} + \text{davek na izplačane plače}} \right) * 100$$

Kazalnik **Past brezposelnosti** prikazuje, kolikšno je razmerje med neto in bruto dohodki osebe pri prehodu iz brezposelnosti v zaposlenost, zaradi višjih davkov in socialnih prispevkov ter nižjih pripadajočih socialnih transferjev v zaposlitvi, glede na dohodke in višje pripadajoče socialne transferje med brezposelnostjo. V izračunu se upošteva, da brezposelna oseba prejema nadomestilo za brezposelnost v višini 70 % bruto plače zaposlene osebe, ki prejema 67 % bruto plače povprečne zaposlene osebe.

Past brezposelnosti (%) =

$$\left(1 - \frac{((\text{neto dohodki iz zaposlitve}) - (\text{neto dohodki med brezposelnostjo}))}{\text{bruto plača}} \right) * 100$$

neto dohodki iz zaposlitve =

bruto plača + nadomestilo za najemnino + socialna pomoč + dodatna denarna izplačila + družinski prejemki – dohodnina – socialni prispevki delojemalca

neto dohodki med brezposelnostjo =

nadomestilo za brezposelnost + nadomestilo za najemnino + socialna pomoč + družinski prejemki – dohodnina – socialni prispevki brezposelne osebe

Kazalnik **Past nizkih plač** prikazuje razmerje med neto in bruto dohodki zaposlene osebe pri prehodu na višje plačano delovno mesto (s 33 % bruto plače povprečne zaposlene osebe na 67 % bruto plače povprečne zaposlene osebe), zaradi višjih davkov in socialnih prispevkov ter nižjih pripadajočih socialnih transferjev, glede na prejšnje nižje dohodke, posledično nižje davke in socialne prispevke in višje pripadajoče socialne transferje.

Past nizkih plač (%) =

$$\left(1 - \frac{\text{razlika v neto dohodkih (prehod s 33 \% na 67 \%)}}{\text{razlika v bruto plači (prehod s 33 \% na 67 \%)}} \right) * 100$$

neto dohodki =

bruto plača + nadomestilo za najemnino + socialna pomoč + dodatna denarna izplačila + družinski prejemki – dohodnina – socialni prispevki delojemalca

POJASNILA

/

OBJAVLJANJE REZULTATOV

Letno:

- Prva statistična objava (najkasneje 6 mesecev po koncu referenčnega obdobja).

REVIDIRANJE PODATKOV

Podatki so objavljeni kot končni.

Metodološko pojasnilo o revidiranju podatkov je dostopno na spletni strani http://www.stat.si/metodologija_pojasnila.asp.

DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

/

PRIPRAVILA

Miran Žavbi
Anita Jacovič

ZADNJIČ OSVEŽENO

22. 10. 2014